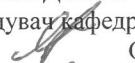

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 О.В. Яріш
«29» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**»
освітні програми «Фінанси і кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
ступінь вищої освіти бакалавр, магістр
бакалавр, магістр, доктор філософії

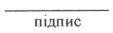
Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від « » 2023 року №

Полтава 2023

Укладач: **Прасолова Світлана Павлівна**, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня магістр, д.е.н., професор

 Т.П. Гудзь
підпис ініціали, прізвище
« »   20   року

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

 О.В. Яріш
підпис ініціали, прізвище
«29» серпня 20   року

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

**Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О.В. Яріш
«__» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Міжнародні розрахунки та валютні операції»**
освітні програми **«Фінанси і кредит» та «Фінанси, банківська справа та страхування»**
спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**
галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
ступінь вищої освіти **бакалавр, магістр**
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «__» _____ 2023 року №__

Полтава 2023

Укладач: Прасолова Світлана Павлівна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня магістр, д.е.н., професор

_____ Т.П. Гудзь
підпис ініціали, прізвище

« _____ » _____ 20__ року

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

_____ О.В. Яріш
підпис ініціали, прізвище

« _____ » _____ 20__ року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	11
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	19
Розділ 6. Інформаційні джерела	21
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	24

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.1 – Опис навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» для ступеня вищої освіти бакалавр

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Гроші та грошово-кредитна політика», «Міжнародні фінанси» <i>Постреквізити:</i> «Банківська справа», «Фінанси малого бізнесу», «Корпоративні фінанси»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: вибіркова (професійне спрямування) для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Курс/семестр вивчення	3 курс / 6 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 4 семестр – 150 год.		
- лекції: 20 год		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40 год		
- самостійна робота: 90 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК (залік)		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 150 год. - загальна кількість: 4 семестр – 150 год.		
- лекції: 4 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 4 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 4 семестр – 140 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 4 семестр – ПМК (залік)		

Таблиця 1.2 – Опис навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» для ступеня вищої освіти магістр

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Гроші та грошово-кредитна політика», «Міжнародні фінанси», «Банківська справа», «Фінанси малого бізнесу», «Корпоративні фінанси» <i>Постреквізити:</i> «Антикризове фінансове управління підприємством», «Ринок фінансових послуг»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: вибіркова (професійне спрямування) для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Курс/семестр вивчення	1 курс / 2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 4 семестр – 150 год.		
- лекції: 20 год		

Продовження табл.1.2

- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40 год
- самостійна робота: 90 год.
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК (залік)
Заочна форма навчання
Кількість годин: 150 год. - загальна кількість: 4 семестр – 150 год.
- лекції: 4 семестр – 4 год.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 4 семестр – 6 год.
- самостійна робота: 4 семестр – 140 год.
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 4 семестр – ПМК (залік)

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» є формування і поглиблення у майбутніх фахівців системи спеціальних знань з теоретичних основ, методичних підходів, а також практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів організації та здійснення міжнародних розрахунків і валютних операцій, особливостей формування складних валютних відносин і здійснення конкретних операцій у сфері міжнародних розрахунків та на валютних ринках України та світу.

Завдання навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» полягає у тому, щоб поглибити фундаментальні теоретичні знання, набути методичні та практичні навички з ведення міжнародних розрахунків та валютних операцій з урахуванням світового та вітчизняного досвіду. Зміст навчальної дисципліни охоплює практичні питання у контексті інтересів усіх учасників міжнародних розрахунків та валютного ринку. Проте, зважаючи на провідну роль у цій сфері банків, основні питання механізму проведення міжнародних розрахунків та валютних операцій розглядаються з їхніх позицій, що дозволяє комплексно уявити сутність складних валютних відносин і вміння здійснювати конкретні операції у сфері міжнародних розрахунків та на валютних ринках України та світу..

Таблиця 2.1 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання для ступеня вищої освіти бакалавр

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p>	<p>СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури</p> <p>СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Таблиця 2.2 Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання для ступеня вищої освіти магістр

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.</p> <p>ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень</p>	<p>ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК11. Здатність до прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на вирішення складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні основи організації міжнародних розрахунків та роль банків у них

Поняття і види міжнародних розрахунків. Чинники, що впливають на стан міжнародних розрахунків. Суб'єкти міжнародних розрахунків. Способи платежів: готівковий, авансовий та платіж у кредит. Роль національних і колективних валют та золота в міжнародних розрахунках.

Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод. Валюта ціни та валюта платежу. Особливості визначення ціни товару за зовнішньоекономічними контрактами на основі способів: твердої фіксації ціни; фіксації принципу визначення ціни; встановленої рухливої ціни та змінної ціни залежно від зміни елементів ціни; застосування змішаної форми. Умови платежу: визначення періоду здійснення платежу, форми розрахунків та місця проведення розрахунків. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності, способи їх усунення: ризик країни; банківський; валютний; ризик контрагента.

Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій. Укладання договорів про встановлення кореспондентських відносин: причини, особливості оформлення та здійснення платежів за ними. Система СВІФТ та основні сфери її діяльності.

Відкриття та ведення валютних рахунків. Купівля банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків на національному та міжнародних ринках. Документи, що є підставою для купівлі іноземної валюти на валютному ринку України та з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях. Особливості лібералізації проведення валютних операцій в Україні з 2016 року.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23.

Тема 2. Умови постачання і документи в міжнародній торгівлі

Характеристика зовнішньоторговельного контракту. Типова структура зовнішньоторговельного контракту та його основні елементи. Процес укладання зовнішньоторговельного контракту. Джерела правового регулювання зовнішньоторгових контрактів.

Умови постачання товару. Базисні умови зовнішньоторговельного контракту. Правила «Інкотермс». Стандартизовані умови постачання «Інкотермс». Класифікація умов «Інкотермс» за обов'язками продавця.

Види документів при міжнародних постачаннях. Комерційні документи та їх обов'язкові реквізити. Рахунок-фактура. Вагове свідчення, пакувальний аркуш і специфікація, сертифікат контролю якості постачальником та інші комерційні документи. Транспортні документи: залізнична накладна та її копія (дублікат), авіанакладна, або квитанція повітряного сполучення, автодорожна накладна та коносамент.

Страхові та фінансові види документів при міжнародних розрахунках. Відмінність страхового листа, страхового сертифіката та страхового поліса. Чеки та векселі (прості і переказні) як основні фінансові документи у міжнародних розрахунках.

Інформаційні джерела: 4, 8, 15, 16, 17, 21, 25.

Тема 3. Недокументарні і документарні форми міжнародних розрахунків

Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. Авансові платежі. Платіж на відкритий рахунок.

Недокументарні форми міжнародних розрахунків. Банківський переказ. Розрахунки з використанням векселів, чеків, платіжних карток.

Документарні форми розрахунків. Документарний акредитив. Фази акредитива. Форми акредитива. Види акредитива. Конструкції акредитива. Відкриття акредитива. Виконання акредитива. Уніфіковані правила для акредитива (УПДА).

Інкасо. Види інкасо. Фази документарного інкасо. Узгодження умов інкасо. Виписка інкасового доручення і подання документів. Уніфіковані правила для інкасо (УПІ).

Інформаційні джерела: 2, 3, 4, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 25.

Тема 4. Кредитування учасників міжнародних розрахунків

Роль кредиту у забезпеченні міжнародної торгівлі, його види та зв'язок з формами розрахунків. Класифікація міжнародних кредитів за кредитором. Кредитування на основі векселя та документарного акредитива. Процес отримання позики під продукцію за умовами компенсаційного акредитива.

Механізм кредитування зовнішньої торгівлі. Платіжні умови, які є визначальними при кредитуванні імпорту та експорту. Пряме банківське кредитування імпортера та експортера. Особливості і механізм кредитування імпорту. Особливості і механізм кредитування експорту.

Міжнародні послуги кредитного характеру: експортний факторинг, експортний форфейтинг та експортний лізинг.

Інформаційні джерела: 2, 3, 4, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25.

Тема 5. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках

Загальні принципи і правові основи банківської гарантії. Типи, та основні види банківських гарантій. Переваги і умови надання гарантії. Дія банківських гарантій. Видача банківських гарантій. Пакет документів та форма заявки, необхідні для отримання банківської гарантії. Використання банківських гарантій. Особливості використання прямої банківської гарантії.

Поручительство та платіжне зобов'язання як інструменти забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. Принципові моменти, які відрізняють поручительство від гарантії.

Інформаційні джерела: 2, 3, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 25.

Тема 6. Загальні основи діяльності банків на валютних ринках

Сутність, структура та регулювання валютного ринку України. Види валютних операцій банків, їхня ризикованість. Інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках.

Сутність депозитних операцій в іноземній валюті. Строковість депозитів та валютування депозитних угод. Процентні ставки за депозитами і формула простого процента.

Сторони bid і offer та розмір маржі у котируванні процентних ставок. Депозитна позиція і процентний арбітраж. Міжбанківські та клієнтські депозити.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 5, 12, 15, 16, 17, 20, 22, 25.

Тема 7. Поточні і строкові валютні операції

Сутність конверсійних операцій, їхні види та цілі проведення.

Валютний курс та його котирування. Двостороннє котирування валютних курсів та розмір їхньої маржі. Валютна позиція. Визначення загальної кумулятивної відкритої позиції банку за конверсійними операціями з різними валютами. Арбітражні та клієнтські конверсійні операції. Крос-курси валют. Активні ринки конверсійних операцій за крос-курсами.

Сутність форвардних контрактів та форвардних валютних операцій. Ціна постачання, форвардна ціна і ціна форвардного контракту. Форвардний валютний курс та його розрахунок. Валютування форвардних контрактів. Форвардний курс для угод з датою валютування до спот та ламаних дат. Форвардні крос-курси. Комерційні форвардні угоди. Закриття та продовження форвардного контракту.

Поняття та види валютних свопів. Котирування валютних свопів. Використання валютних свопів. Поняття валютних ф'ючерсів та їхні особливості. Організація ф'ючерсної торгівлі. Ф'ючерсна ціна. Базис. Майбутня ціна. Співвідношення форвардної і ф'ючерсної цін.

Загальна характеристика валютних опціонів та торгівля ними. Види опціонів та їхня ціна. Виконання опціонів. Купівля опціону пут. Продаж опціону пут. Купівля опціону колл. Продаж опціону колл.

Страховання валютного ризику на стадії пропозиції.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 5, 12, 15, 16, 17, 20, 22, 25.

Тема 8. Ризики у валютній торгівлі

Загальна характеристика ризиків у валютній торгівлі та підходи до їх класифікації.

Валютний та процентний ризики як базові у валютній торгівлі. Стратегії та інструменти управління валютним ризиком. Фактори, що впливають на валютний ризик. Складові валютного ризику: операційний (ризик трансакції); трансляційний (ризик перерахунку з однієї валюти в іншу); економічний. Фактори оцінки ризику зміни процентної ставки.

Супутні ризики валютної торгівлі: ризик зміни своп-ставки, ризик контрагента (у т.ч. кредитний ризик), ризик ліквідності (у т.ч. ліквідності ринку), ризики платежу, перерахунку (трансфертний) та інші.

Управління валютними ризиками. Процес управління ризиками. Особливості управління валютним ризиком, у т.ч. і за допомогою методів його хеджування.

Інформаційні джерела: 2, 7, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23.

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» відповідає вибіркового блоку (професійний вибір) для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, схваленою Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», протокол від **«31» серпня 2020 року № 9** .

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Економічна сутність і організація міжнародних розрахунків»					
<p>Тема 1. «Загальні основи організації міжнародних розрахунків та роль банків у них»</p> <p>Лекція 1</p> <p>1. Поняття і види міжнародних розрахунків. Способи платежів.</p> <p>2. Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод.</p> <p>3. Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій. Система СВІФТ</p> <p>4. Відкриття та ведення валютних рахунків та особливості купівлі банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків.</p>	2	<p>Тема 1. «Загальні основи організації міжнародних розрахунків та роль банків у них»</p> <p>Практичне заняття 1</p> <p>1. Поняття і види міжнародних розрахунків. Чинники, що впливають на стан міжнародних розрахунків.</p> <p>2. Суб'єкти міжнародних розрахунків. Способи платежів: готівковий, авансовий та платіж у кредит.</p> <p>3. Роль національних і колективних валют та золота в міжнародних розрахунках.</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Особливості визначення ціни товару за зовнішньоекономічними контрактами на основі різних способів.</p> <p>2. Умови платежу: визначення періоду здійснення платежу, форми розрахунків та місця проведення розрахунків.</p> <p>3. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та визначення способів їх усунення.</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>1. Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій.</p> <p>2. Укладання договорів про встановлення кореспондентських відносин: причини, особливості оформлення та здійснення платежів за ними.</p>	8 2 2 2	<p>Тема 1. «Загальні основи організації міжнародних розрахунків та роль банків у них»</p> <p>1. Особливості визначення ціни товару за зовнішньоекономічними контрактами на основі способів: твердої фіксації ціни; фіксації принципу визначення ціни; встановленої рухливої ціни та змінної ціни залежно від зміни елементів ціни; застосування змішаної форми.</p> <p>2. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності, способи їх усунення: ризик країни; банківський; валютний; ризик контрагента.</p> <p>3. Розгляд особливостей лібералізації проведення валютних операцій в Україні з 2016 року відповідно до прийнятого Закону України «Про валюту валютні операції».</p> <p>4. Розгляд особливостей відкриття та ведення валютних рахунків відповідно до вимог інструкції «Про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів».</p> <p>5. Визначення особливостей купівлі банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків на національному ринку відповідно до вимог положення «Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1</p>	12

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
		<p>3. Система СВІФТ та основні сфери її діяльності.</p> <p>Практичне заняття 4</p> <p>1. Особливості відкриття та ведення валютних рахунків.</p> <p>2. Особливості купівлі банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків на національному та міжнародних ринках.</p> <p>3. Документи, що є підставою для купівлі іноземної валюти на валютному ринку України та з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях</p>	2	<p>6. Проведення дослідження ризиків, на які наражаються експортери й імпортери у процесі міжнародної торгівлі.</p> <p>7. Визначення заходів, які використовують для страхування валютних ризиків.</p>	
<p>Тема 2. «Умови постачання і документи в міжнародній торгівлі» Лекція 2</p> <p>1. Характеристика зовнішньоторговельного контракту.</p> <p>2. Умови постачання товару. Правила ІНКОТЕРМС.</p> <p>3. Комерційні та транспортні документи при міжнародних постачаннях.</p> <p>4. Страхові та фінансові види документів при міжнародних розрахунках.</p>	2	<p>Тема 2. «Умови постачання і документи в міжнародній торгівлі» Практичне заняття 5</p> <p>1. Характеристика зовнішньоторговельного контракту та його типова структура і елементи.</p> <p>2. Джерела правового регулювання зовнішньоторгових контрактів та розгляд процесу їх укладання.</p> <p>3. Розгляд умов постачання товару та базисних умов зовнішньоторгового контракту.</p> <p>4. Правила «Інкотермс» як стандартизовані умови постачання товарів у міжнародній торгівлі.</p> <p>Практичне заняття 6</p> <p>1. Комерційні документи та особливості заповнення їх обов'язкових реквізитів.</p> <p>2. Особливості складання транспортних документів: залізничної накладної та її копії (дублікату), авіанакладної тощо.</p> <p>3. Особливості застосування страхових та фінансових видів документів при міжнародних розрахунках.</p>	4 2 2	<p>Тема 2. «Умови постачання і документи в міжнародній торгівлі»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом діючих в Україні Законів, що регулюють відносини міжнародної купівлі-продажу: «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» та формування конспектів.</p> <p>1. Особливості класифікації умов «Інкотермс» за обов'язками продавця відповідно до Правил Incoterms 2020 (http://iccua.org/svit-pobachili-novi-pravilaincoterm-2020).</p> <p>2. Особливості складання комерційних документів у міжнародних розрахунках: рахунок-фактура, вагове свідчення, пакувальний аркуш і специфікація, сертифікат контролю якості постачальником та інші комерційні документи.</p> <p>3. Транспортні документи: залізнична накладна та її копія (дублікат), авіанакладна, або квитанція повітряного сполучення, автодорожня накладна та коносамент.</p> <p>4. Відмінність страхового листа, страхового сертифіката та страхового поліса.</p> <p>5. Чеки та векселі (прості і переказні) як основні</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 3. «Недокументарні і документарні форми міжнародних розрахунків» Лекція 3</p> <p>1. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. 2. Основи застосування недокументарних форм розрахунків у міжнародній сфері. Банківський переказ. 3. Використання чеків, векселей та платіжної картки у недокументарних розрахунках.</p> <p>Лекція 4</p> <p>1. Документарний акредитив. 2. Уніфіковані правила для акредитива (УПДА). 3. Інкасо як документарна форма міжнародних розрахунків. Уніфіковані правила для інкасо (УПІ).</p>	<p>4 2 2</p>	<p>Тема 3. «Недокументарні і документарні форми міжнародних розрахунків» Практичне заняття 7</p> <p>1. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. 2. Основи застосування недокументарних форм розрахунків у міжнародній сфері. Банківський переказ. 3. Використання чеків, векселей та платіжної картки у недокументарних розрахунках..</p> <p>Практичне заняття 8</p> <p>1. Особливості міжнародних розрахунків за умовами відкриття та ведення документарного акредитива та його різновидів. 2. Застосування уніфікованих правил для акредитива (УПДА). 3. Подання інкасового доручення до банку та порядок застосування документарного інкасо. Застосування уніфікованих правил для інкасо (УПІ).</p>	<p>4 2 2</p>	<p>фінансові документи у міжнародних розрахунках.</p> <p>Тема 3. «Недокументарні і документарні форми міжнародних розрахунків»</p> <p>1. Роль Міжнародної торгової палати ((International Chamber of Commerce (ICC), Комісії ООН з права міжнародної торгівлі, ЮНСИТРАЛ (United Nations Commission on International Trade Law, UNCITRAL) та Міжнародної організації зі стандартизації ІСО (International Organization for Standardization, ISO) в організації міжнародних розрахунків</p> <p>2. Ознайомлення зі змістом Положення «Про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів» від 28.07.2008 № 216 та його конспектування. 3. Ознайомлення та конспектування матеріалів Положення «Про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України». 4. Розгляд і конспектування Уніфікованих правил та звичаїв для документарних акредитивів № 600 від 01.07.2007 р. та Уніфікованих правил по інкасо № 550 від 01.01.1996 р.. 5. Особливості розрахунків при авансових платежах та платежах на відкритий рахунок. 6. Розгляд фаз, форм, видів та конструкцій документарного акредитива. 7. Узгодження умов інкасо та виписка інкасового доручення і подання документів на різних фазах документарного інкасо.</p>	<p>11</p>

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 4. «Кредитування учасників міжнародних розрахунків» Лекція 5</p> <p>1. Роль кредиту у забезпеченні міжнародної торгівлі, його види та зв'язок з формами розрахунків. Механізм кредитування зовнішньої торгівлі.</p> <p>2. Кредитування на основі векселя та документарного акредитива.</p> <p>3. Пряме банківське кредитування імпортера та експортера.</p> <p>4. Міжнародні послуги кредитного характеру: експортний факторинг, експортний форфейтинг та експортний лізинг.</p>	2	<p>Тема 4. «Кредитування учасників міжнародних розрахунків» Практичне заняття 9</p> <p>1. Роль кредиту у забезпеченні міжнародної торгівлі, його види та зв'язок з формами розрахунків та його класифікація.</p> <p>2. Кредитування на основі векселя та документарного акредитива..</p> <p>3. Процес отримання позики під продукцію за умовами компенсаційного акредитива.</p> <p>Практичне заняття 10</p> <p>1. Розгляд платіжних умов, які є визначальними при кредитуванні імпорту та експорту за угодами прямого банківського кредитування.</p> <p>2. Особливості механізму розрахунків за умовами міжнародного лізингу.</p> <p>3. Особливості проведення розрахунків за умовами міжнародного факторингу та форфейтингу.</p>	4 2 2	<p>Тема 4. «Кредитування учасників міжнародних розрахунків»</p> <p>1. Визначення необхідності кредитування експортерів та імпортерів та сутності таких кредитів.</p> <p>2. Розгляд особливостей методів кредитування експорту та імпорту, їх переваг і недоліків.</p> <p>3. Розгляд особливостей розрахунків за операціями з дисконтування документарного акредитива.</p> <p>4. Дослідження суті та різновидів операцій банків з врахування векселів, їх різновидів. Визначення переваг врахування векселя для векселедержателя та векселедавця.</p> <p>5. Розгляд змісту та порядку здійснення акцептної операції (у т.ч. відкриття акцептної кредитної лінії) та її ускладненого варіанту, - акцептно-рамбурсного кредиту.</p> <p>6. Дослідження механізму використання акредитива як інструменту кредитування.</p> <p>7. Розгляд основних методів прямого банківського кредитування експортно-імпортних операцій.</p> <p>8. Охарактеризуйте складові факторингових операцій та переваги використання факторингових операцій для підприємств.</p> <p>9. Розгляд етапів форфейтингової операції, її переваг та недоліки такої операції для експортера та фойфейтера.</p> <p>10. Дослідження відмінностей між операціями факторингу та форфейтингу в міжнародній діяльності.</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 5. «Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках» Лекція 6</p> <p>1. Загальні принципи і правові основи банківської гарантії. 2. Типи, основні види та дія банківських гарантій. 3. Видача та використання банківських гарантій. 4. Поручительство та платіжне зобов'язання як інструменти забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках.</p>	2	<p>Тема 5. «Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках» Практичне заняття 11</p> <p>1. Загальні принципи і правові основи банківської гарантії. 2. Типи, та основні види банківських гарантій. 3. Переваги і умови надання гарантії. Дія банківських гарантій. Особливості надання банківських гарантій: умови та тарифи. 4. Пакет документів та форма заявки, необхідні для отримання банківської гарантії.</p> <p>Практичне заняття 12</p> <p>1. Використання банківських гарантій. Особливості використання банківської гарантії, у т.ч. прямої. 2. Особливості використання поручительства та платіжного зобов'язання як інструментів забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. 3. Визначення принципів моментів, які відрізняють поручительство від гарантії в міжнародній діяльності.</p>	4 2 2	<p>Тема 5. «Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом Положення «Про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 зі змінами та доповненнями та його конспектування. 2. Розгляд суті банківської гарантії та контргарантії та особливостей їх використання за угодами між покупцями і продавцями. 3. Основні критерії класифікації банківських гарантій та умов їх надання. 4. Визначення умов банківської гарантії, які рекомендується обговорити при укладенні міжнародного контракту, а також процедур внесення змін в умови гарантії. 5. Розгляд випадків, в яких доцільно змінювати умови та припиняти дію банківської гарантії. 6. Порівняйте поручительства та банківські гарантії та визначте їх основні відмінності. 7. Яких учасників гарантійних операцій ви можете назвати та охарактеризуйте взаємовідносини між ними. 8. Охарактеризуйте механізм роботи банків з гарантіями, учасників таких операцій та взаємовідносини між ними. 9. Визначення випадків використання гарантії виконання зобов'язань, їх переваг та недоліків для експортерів та імпортерів. 10. Розгляд особливостей надання банківської гарантії, залежно від її типу і виду. Визначення переліку документів, які необхідно надати для отримання банківської гарантії та особливостей її дії. 11. Дослідження відмінностей поручительство від платіжного зобов'язання.</p>	11

Модуль 2. «Валютні операції та управління валютними ризиками»				
<p>Тема 6. «Загальні основи діяльності банків на валютних ринках» Лекція 7</p> <p>1. Сутність, структура та регулювання валютного ринку України.</p> <p>2. Види валютних операцій банків, їх ризикованість та інформаційне забезпечення їх здійснення на валютних ринках.</p> <p>3. Сутність депозитних операцій банків в іноземній валюті та особливості валютування депозитних угод.</p> <p>4. Процентні ставки за депозитами, особливості їх котирування на міжнародних ринках та формування прибутку за операціями процентного арбітражу.</p>	2	<p>Тема 6. «Загальні основи діяльності банків на валютних ринках» Практичне заняття 13</p> <p>1. Сутність, структура та регулювання валютного ринку України, види валютних операцій банків, їхня ризикованість.</p> <p>2. Інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках.</p> <p>3. Сутність депозитних операцій в іноземній валюті: строковість депозитів та валютування депозитних угод.</p> <p>4. Процентні ставки за депозитами і формула простого процент.</p> <p>Практичне заняття 14</p> <p>1. Сторони bid і offer та розмір маржі у котируванні процентних ставок.</p> <p>2. Депозитна позиція і процентний арбітраж.</p> <p>3. Міжбанківські та клієнтські депозити у валютних операціях банку.</p>	<p>Тема 6. «Загальні основи діяльності банків на валютних ринках»</p> <p>1. Ознайомлення зі змістом та конспектування Закону України «Про валюту валютні операції» у контексті основ діяльності банків як суб'єктів валютного ринку України та ролі НБУ у забезпеченні регулювання ринку.</p> <p>2. Дослідження структури валютного ринку України, його основних учасників (суб'єктів) та основних нормативних документів його регулювання.</p> <p>3. Розгляд основних методів валютного регулювання та їх основних функцій у системі валютного нагляду і регулювання.</p> <p>4. Розглянути основні види валютних операцій та підходи до їх класифікації.</p> <p>5. Визначити відмінність строкових валютних операцій від операцій спот. Вказати основні різновиди касових та строкових валютних операцій.</p> <p>6. Розглянути роль інформаційних агенств у інформаційному забезпеченні операцій на валютних ринках.</p> <p>7. Показати «розміщених» та «залучених» депозитів, їх ролі у формуванні ресурсів банку та ефективності їх використання.</p> <p>8. Дослідити вплив очікувань на ринку на розмір процентної ставки.</p> <p>9. Визначити, на якому з міжнародних валютних ринків діє ставка «LIBOR» та яку роль вона відіграє у формуванні процентних ставок за депозитами на таких ринках.</p> <p>10. Визначити поняття процентного ризику та засоби і методи його мінімізації.</p> <p>11. Визначити, чи ризикує банк, утримуючи довгу депозитну позицію відкритою. Які дії щодо її закриття.</p> <p>12. Вкажіть, чи ризикує клієнт, розміщуючи валютні кошти на поточному рахунку в банку.</p>	11

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 7. «Поточні і строкові валютні операції» Лекція 8</p> <p>1. Сутність та особливості проведення поточних конверсійних операцій.</p> <p>2. Особливості котирувань валютних курсів та формування валютних позицій.</p> <p>3. Сутність форвардних контрактів та форвардних валютних операцій.</p> <p>Лекція 9</p> <p>1. Поняття валютних ф'ючерсів та їхні особливості. Співвідношення форвардної та ф'ючерсної ціни.</p> <p>2. Поняття, види, котирування та використання валютних свопів.</p> <p>3. Загальна характеристика валютних опціонів та торгівля ними.</p> <p>4. Страхування валютного ризику на стадії пропозиції.</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Тема 7. «Поточні і строкові валютні операції» Практичне заняття 15</p> <p>1. Сутність конверсійних операцій, їхні види та цілі проведення.</p> <p>2. Валютний курс та його котирування. Двостороннє котирування валютних курсів та розмір їхньої маржі.</p> <p>3. Валютна позиція. Визначення загальної кумулятивної відкритої позиції банку за конверсійними операціями з різними валютами.</p> <p>4. Арбітражні та клієнтські конверсійні операції..</p> <p>Практичне заняття 16</p> <p>1. Крос-курси валют. Активні ринки конверсійних операцій за крос-курсами.</p> <p>2. Сутність форвардних контрактів та форвардних валютних операцій.</p> <p>3. Ціна постачання, форвардна ціна і ціна форвардного контракту.</p> <p>4. Форвардний валютний курс та його розрахунок. Валютування форвардних контрактів.</p> <p>Практичне заняття 17</p> <p>1. Форвардний курс для угод з датою валютування до спот та ламаних дат. Форвардні крос-курси.</p> <p>2. Комерційні форвардні угоди. Закриття та продовження форвардного контракту.</p> <p>3. Поняття та види валютних свопів. Котирування та використання валютних свопів.</p> <p>Практичне заняття 18.</p> <p>1. Поняття валютних ф'ючерсів та їхні особливості. Організація ф'ючерсної торгівлі: ф'ючерсна ціна, її базис та майбутня ціна.</p> <p>2. Загальна характеристика валютних опціонів</p>	<p>8</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Тема 7. «Поточні і строкові валютні операції»</p> <p>1. Розгляд особливостей котирування курсів валют на ринку: розуміння bid і offer у котируванні валют.</p> <p>2. Визначити фактори, які впливають на величину спреду (маржі) у валютних котируваннях.</p> <p>3. Розглянути поняття валютної позиції та її різновидів, а також її ролі в управлінні валютним ризиком. Вказати регулятивні вимоги щодо лімітів відкритих валютних позицій у банках.</p> <p>4. Визначити сутність, відмінності та взаємозв'язок між арбітражними угодами банків та клієнтськими угодами.</p> <p>3. З'ясувати сутність та мету укладання форвардного контракту. Розглянути роль форвардних пунктів у визначенні форвардного курсу.</p> <p>4. Чому в окремих випадках форвардні пункти додаються, а в інших - віднімаються?</p> <p>5. Дослідити особливості валютних ф'ючерсів та специфіку організації ф'ючерсної торгівлі.</p> <p>6. Побудувати таблицю відмінностей між форвардними і ф'ючерсними угодами, а також співвідношення форвардної і ф'ючерсної цін. Назвати біржі, на яких здійснюється торгівля ф'ючерсними контрактами</p> <p>7. Визначити особливості купівлі-продажу опціону пут та опціону колл, формування його ціни, премії та</p>	<p>12</p>

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
5.		та торгівля ними. Види опціонів та їхня ціна 3. Особливості страхування валютного ризику на стадії пропозиції.		внутрішньої та часової вартості опціону. 8. Розглянути особливості страхування валютного ризику через використання опціону.	
<p>Тема 8. «Ризики у валютній торгівлі» Лекція 10</p> <p>1. Загальна характеристика ризиків у валютній торгівлі та підходи до їх класифікації. 2. Валютний та процентний ризики як базові у валютній торгівлі. 3. Супутні ризики валютної торгівлі. 4. Управління валютними ризиками.</p>	2	<p>Тема 8. «Ризики у валютній торгівлі» Практичне заняття 19</p> <p>1. Загальна характеристика ризиків у валютній торгівлі та підходи до їх класифікації. 2. Валютний та процентний ризики як базові у валютній торгівлі. 3. Стратегії та інструменти управління валютним ризиком. Фактори, що впливають на валютний ризик.</p> <p>Практичне заняття 20</p> <p>1. Складові валютного ризику (операційний (ризик трансакції); трансляційний та економічний) та підходи до їх управління. 2. Фактори оцінки ризику зміни процентної ставки. 2. Супутні ризики валютної торгівлі та методи їх мінімізації. 3. Особливості управління валютним ризиком на основі методів його хеджування.</p>	4 2 2	<p>Тема 8. «Ризики у валютній торгівлі»</p> <p>1. Розкрити суть поняття «ризик» як економічної категорії та підходи до його класифікації. Порівняти класифікаційні ознаки банківських ризиків та ризиків валютної торгівлі. 2. Розкрити сутність, види та методи управління валютними ризиками, у т.ч. у банку. 3. Наведіть приклад взаємозв'язку банківських ризиків. 4. Визначити ситуації, за яких виникає процентний ризик. 5. Розглянути методи, які використовуються для оцінки та управління процентним ризиком. 6. Визначити та дослідити види лімітів, які використовують для обмеження валютного ризику. 7. Розглянути досвід вітчизняних та зарубіжних банків і компаній щодо протистояння основним ризикам у їх діяльності. 8. Назвіть основні елементи оцінки валютного ризику. Покажіть взаємозв'язок такої оцінки з розміром відкритої валютної позиції та факторів, що на неї впливають. 9. Розкрити економічний зміст такої діяльності, як хеджування.</p>	11
Разом	20		40		90

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система оцінювання знань студентів має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Міжнародні розрахунки та валютні операції».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами оцінювання знань студентів є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування та розв'язання розрахункових завдань.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних розрахункових і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання розрахункових завдань, захисту реферативних завдань, контрольних робіт, тестування, а також перевірка та захист індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється під час перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі, а також за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» при підсумковій формі контролю здійснюється у **формі заліку (ПМК)** та дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт. Загальна підсумкова оцінка за вивчення

навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів та розподіляється відповідно до таблиці 5, а підсумкові результати оцінюються за шкалою, показаною у таблиці 6.

Таблиця 5 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): Відвідування занять (0,1x5=0,5 бали); тестування за кожною темою (3,75 x 5 = 19 балів); виконання навчальних завдань та, як підсумок - поточної модульної роботи (20 балів)	39
Модуль 2 (теми 6-8): Відвідування занять (0,1x3=0,3 бали); тестування за кожною темою (3,75 x 3 = 11 балів); виконання навчальних завдань та, як підсумок - поточної модульної роботи (20 балів)	31
Виконання підсумкового тестування за навчальною дисципліною	30
Разом	100

Таблиця 6 - Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до **10% від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1), табл.7**. Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може

перевищувати 100 балів.

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Проходження освітнього курсу за умови отримання сертифіката: 1.1 - на освітній платформі Prometheus (https://prometheus.org.ua/): «Україна на шляху до ЄС» - до тем 1 чи 6; «Міжнародні реєстри: як шукати і знаходити» - до тем 2 чи 3; 1.2 - на освітній платформі Coursera (https://www.coursera.org/): «Фінансові ринки» - до тем 6, 7, 8 навчальної дисципліни.	10
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Примітка. У таблиці прописуються ті види роботи, які застосовуються в освітньому процесі.

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Класифікатор іноземних валют та банківських металів [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 04.02.1998 № 34 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 28.04.2020, підстава - v0057500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#n15>. – Назва з екрана.

2. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.07.2023, підстава - 3249-IX/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

3. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 01.04.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> – Назва з екрана.

4. Про платіжні послуги [Електронний ресурс]: Закон України від 30.06.2021 року № 1591-IX зі змінами та доповненнями: станом на 01.04.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>. – Назва з екрана.

5. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 19.08.2023 р.

– Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана.

6. Про транскордонне переміщення валютних цінностей [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 3. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>. – Назва з екрана.

7. Про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 5 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 19.08.2023, підстава - v0102500-23. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>. – Назва з екрана.

8. Про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0152-01#Text>. – Назва з екрана.

9. Про порядок здійснення банками операцій за акредитивами [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 03.12.2003 № 514 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#Text>. – Назва з екрана.

10. Про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 15.12.2004 № 639 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05#Text>. – Назва з екрана.

11. Про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 02.01.2019 № 6. зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 30.06.2021 – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006500-19#n11>. – Назва з екрана.

12. Про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. Постановою Правління НБУ від 29.07.2022 р. № 162 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 29.11.2023 р. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22>. – Назва з екрану.

13. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів № 600 від 01.07.2007 р. [Електронний ресурс]: Правила Міжнародної торговельної палати: [веб-сайт інформаційно-аналітичної системи по законодавству України]. - Текст, дані. - Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=00GTQ81A59>. – Назва з екрана.

14. Уніфіковані правила по інкасо № 550 від 01.01.1996 р.[Електронний ресурс]: Правила Міжнародної торговельної палати: [веб-сайт інформаційно-

аналітичної системи по законодавству України]. - Текст, дані. - Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=057BN7B322&abz=83U7O>. – Назва з екрана.

15. Береславська О. І. Б48 Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / О. І. Береславська. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 368 с.

16. Зянько, В. В. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник / Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 106 с.

17. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник / Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, О.І. Печенка,, Ж.С. Зосимова, Н.А. Сокол – Харків: Видавництво «Форт», 2016. – 240 с.

18. Прасолова С.П. Міжнародні розрахунки та валютні операції: дистанц. курс [Електронний ресурс]/ С.П. Прасолова. – Полтава: ПУЕТ, 2021. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/mod/page/view.php?id=151254>. – Назва з екрана.

Додаткові:

19. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності організацій: навч. посібник / С.В. Князь, Н.Г. Георгіаді, О.В. Князь – Львів: В-во Львівської політехніки, 2006. – 216 с.

20. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.

21. Cornelius Luca. Trading in the Global Currency Markets, 3rd Edition. New Jersey: Prentice Hall Press, 2007.- 512 с.

22. Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.

23. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.

24. Міжнародні фінанси [тескт] навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю. Г.– Київ – Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. – 348 с.

25. Пальчук О.І. Факторинг на ринку фінансових послуг. Монографія. - К., 2011. - 164 с.

26. **Прасолова С.П.** Банківські операції: навч.посіб. та практ. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.

27. **Прасолова С. П.** Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / С. П. Прасолова, В.В. Карцева. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с. Режим доступу до вступу: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream>.

28. **Prasolova Svitlana, Yarish Olena.** Comparative assessment of the basic factors of financial and economic restoration of global competitiveness of Ukraine in the post-war period (Порівняльна оцінка базових факторів фінансово-економічного відновлення глобальної конкурентоспроможності України у повоєнний період) // Economy and Market Communication Review. - God./Vol. XIII - Br./No. I - Jun/June 2023 – P. 164 – 180. < <https://emc-review.com/sites/default/files/EMC-XIII-broj-1.pdf> >

29. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А.В., Дубик В.Я., та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: Видавництво «Апріорі», 2019. - 460 с.

30. Miller P., Northcott C.A. CLS Bank: Managing Foreign Exchange Settlement Risk / Paul Miller, Carol Ann Northcott // BANK OF CANADA REVIEW. - AUTUMN 2002. – P. 13 – 25. - doi: https://www.bankofcanada.ca/wp-content/uploads/2010/06/miller_e.pdf

31. Raghuvanshi G. BIS to test international settlements for digital currencies with central banks / Gaurav Raghuvanshi// S&P Global Market Intelligence. - 2 Sep, 2021. - doi: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/bis-to-test-international-settlements-for-digital-currencies-with-central-banks-66413744>.

Інформаційні ресурси Інтернету:

1. Законодавство України; Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

6. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

7. Data on Foreign Exchange Settlement and Sales by Banks in 2022. Режим доступу: <https://www.safe.gov.cn/en/ForeignExchangeSettlementandSa/index.html>

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2)здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.